

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПСИХОЛОГІЇ»

Рівень вищої освіти: *другий(магістерський)*
Галузь знань: *05 Соціальні та поведінкові науки*
Спеціальність: *053 «Психологія»*
Освітня програма: *«Психологія»*
Статус навчальної дисципліни: *обов'язкова*
Мова навчання *українська*

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

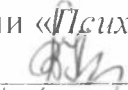
Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту/факультету
Протокол від 29.08.2023 №1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

(підпис)

Корнієнко В.В.
(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 28.08.2023 № 1

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПСИХОЛОГІЇ // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 10 с.

РОЗРОБНИК:

Альона ПОГРІБНА, доцент кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри психології, ВПНЗ Дніпропетровського гуманітарного університету, доктор психологічних наук, Самойлов О.С.
2. Професор кафедри загальної та соціальної психології ДПУ імені Олеся Гончара, доктор психологічних наук, професор Батраченко І.Г.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри. протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальна кількість годин:	120 год
Рік підготовки:	1
Семестр:	1
Лекції	6 год
Семінарські	-
Практичні	4 год
Самостійна та індивідуальна робота	110 год
Підсумковий семестровий контроль:	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в психології» є ознайомлення студентів з основними питаннями наукових досліджень в психології, технологією її проведення та підготовки; мотивація до самостійного планування та проведення наукових досліджень в психології; вміння вибирати адекватні методи для дослідження особливостей особистості, виявлення та вивчення особистісних якостей індивідуально - психологічних та психофізіологічних особливостей особистості.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі визначено такими компетентностями:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК4. Уміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН7. Доступно і аргументовано подавати результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

Пререквізити навчальної дисципліни

Передбачено попереднє оволодіння дисциплінами «Загальна психологія», «Історія психології», «Методи дослідження в психології», «Практикум із загальної психології».

Постреквізити навчальної дисципліни

Всі дисципліни професійної підготовки.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Предметом наукового дослідження в психології є факти психічного життя, механізми і закономірності психіки людини і особливостей його формування психологічних особистості як свідомого суб'єкта діяльності та активного діяча соціально-історичного розвитку суспільства.

Завдання: добір, опис, аналіз, узагальнення і пояснення фактів; - виявлення законів руху природи, суспільства, мислення і пізнання; - систематизація отриманих знань; - пояснення суті явищ і процесів; - прогнозування подій, явищ і процесів; - встановлення напрямів і форм практичного використання отриманих знань.

ТЕМА 2. ЕТИЧНА СКЛАДОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Загальна характеристика психологічного дослідження. Рівні психологічного дослідження.

Поняття методології у сучасній науці. Значення методології для психології. Рівні методології. Основні функції методології.

Поняття про методи і методики психологічного дослідження. Класифікація методів наукового дослідження. Типологія методів у психології. Критерії правильності вибору методу дослідження. Особистісний, діяльнісний та системний підходи як методологічна основа психологічного дослідження в психології.

Людина як суб'єкт і об'єкт науки. Етика психологічного дослідження і проблема соціальної відповідальності дослідника.

ТЕМА 3. ЕМПІРИЧНІ МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЇ.

Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження в психології. Надійність. Валідність. Стандартизованість. Радикальний емпіризм. Верифікація. Емпіричне дослідження. Діагностична спроможність. Репрезентативність.

Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Передбачуваність. Планомірність. Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження.

Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення. Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання.

Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин.

Порівняння. Узагальнення. Вимоги до порівняння. Види порівнянь.

Експеримент. Довготривале, короткочасне, безперервне, дискретне спостереження.

Специфіка експерименту. Етапи проведення експерименту.

Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод „мозкового штурму”, морфологічний метод аналізу,

метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик.

Сутність гіпотези, її особливості. Етапи розвитку гіпотези, вимоги, що до неї ставляться. Доведення гіпотези, способи встановлення істини: безпосередній та опосередкований, що використовуються у доведенні гіпотези, особливості та відмінності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.2.

Додаток 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «методологія наукових досліджень в психології» передбачено:

для заочної форми навчання – екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання заліку (20-40 балів).

За результатами аудиторної роботи здобувач заочної форми навчання має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 30 балів та за результатами індивідуальної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль: 40-60 балів. Бали за результатами успішного складання заліку: 20-40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Клінічна психологія» засобом діагностики знань (успішності навчання) виступає залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	Зараховано	Відмінно	A	<i>«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.</i>
83-89		Добре	B	<i>«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			C	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74		Задовільно	D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67			E	<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>
35-59	Не задовільно	Не задовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			F	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- навчальна аудиторія;
- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;

- платформа «MOODL»;
- програмне забезпечення MicrosoftPowerPoint;
- дошка;
- крейда.

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПСИХОЛОГІЇ»

Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність *053 «Психологія»*
на *2023 / 2024* навчальний рік

Форма навчання: ЗАОЧНА **Обсяг:** 4 кредити ЄКТС (120 годин)

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс 1 Група МЗ-ПС-321

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				С/Р та І/Р
			Всього	Лекції	С/З	П/З	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Предмет, мета та завдання дисципліни.	40	4	2	0	0	36
2.	Етична складова психологічного дослідження.	40	3	2	0	2	36
3.	Емпіричні методи наукового дослідження в психології.	40	3	2	0	2	38
<i>Разом за семестр</i>		120	10	6	0	4	110
<i>Разом за навчальний рік</i>		120	10	6	0	4	110
<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>Екзамен</i>					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Завідувач кафедри
Психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПСИХОЛОГІЇ»

Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність *053 «Психологія»*
на *2023 / 2024* навчальний рік

Основні нормативні акти

1. Закон України «Про дипломатичну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>.
2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

Підручники:

1. Білуха М.Т. *Методологія наукових досліджень: підручник*. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Білуха М.Т. *Основи наукових досліджень: підручник*. Київ: Вища школа, 1997.
3. Британ В.Т. *Організація вузівської науки*. Київ, 1992.
4. Вачевський М. *Основи наукової інформації. Для студентів вузів*. Дрогобич, 1995.
5. Пономаренко В. С. *Аналіз даних у дослідження соціально-економічних систем / В. С. Пономаренко, Л. М. Малярець*. Харків : ВД "ІНЖЕК", 2009. 432 с.
6. Стеченко Д. М. *Методологія наукових досліджень : підручник*. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Знання, 2007.
7. Фареник С. *Логіка і методологія наукового дослідження*. Київ: Вид. УАДУ, 2000. 340 с.
8. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри інформаційних технологій Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Завідувач кафедри
Психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНКО